A RAT THANNAK THAWNGTHA
HERALD *OF HIS* COMING

Hakah Chin ***March / April 2025***

"Ahohmanh ka chungah a um i, kei zong a chungah ka um ahcun thei tampi tlai kho lo, keimah loin zeihmanh nan tuah kho lo." (John 15:5)

Khrih Cu Ka Chungah A Nung

Christ Living In Me!

By Andrew Murray (1828 – 1917)

Pathian duhning tein kan nun khawhnak hnga Khrih nih zeitindah a kan bawmh? Khrih cu kan mah bantuk a si lo, kan thlacam nak a kan ngaih piaktu le a kan bawmtu a si, tiah kan ruah lengmang tawn. A si nain Mitsur le a Nge kong biana bia ah a chimmi kha amah Jesuh Khrih thengte hi kan chungah a nungmi kha a si. "*Kei cu mitsur ruang ka si, nan nih cu a nge nan si,"* tiah John 15:5 ah a ti. Mitsur ruang le a teng nge pehlaih nak bantuk in zeidang thilah pehtlaihnak tha a um ti hnga maw? Khrih nunnak thengte le Thlarau kha kan chungah a ummi hi a si bik ko.

Mi khamhtu kan chungah a um timi hi kan zumh hrimhrim awk a si. Khrih cu vancung zongah a um i, hi ka ah hin keimah sin zongah a um, Amah cu a teng nge a si. Amah cu ka chungah a nungmi a si. Amah cu kan chungah a nun caah Pathian fa kan si, Amah cu kan chung ah a nun caah Pathian duh ning te in kan nun khawhnak hnga a kan bawmtu a si. Amah cu kan chungah a um caah kan ruahnak le kan duhmi hna, kan nun ning hna vialte a kan thlen piak dih. A thawnnak cu kan chungah a um. Amah cu vawlei cung hmun zakip ah a ummi a si.

Hi konglam hi ka hngalh tikah Pathian kha thinlung dihlak bochannak in a hmai ah kun in thangthat nak ka pek. Kan nih cu taksa le thisen in a nungmi kan si, kan chungah a um caah a dik mi nunnak tak tak a si. *"cucaah a nungmi cu keimah kha ka si ti lo, ka chung i a ummi Khrih tu hi a si deuh. Atu i ka nunmi nunning hi, a ka daw i ka ca i a nunnak a pemi Pathian Fapa zumhnak thawngin ka nung*," (Galati 2:10), tiah Cathiang chungah fiangte kan hmuh.

Aw, hawi dawt hna, nan chungah Khrih cu nung ve ko seh. Kan caah a nunnak pek lawng si loin kan zohchunh awkah kan hmai ah kan chiah piak. Khrih nawl kha kan cawn ve awk a si. Kan chungah a nungmi Khrih thawngin kan tuah khawhmi a si ko. A nunnak kha a kan pek i, a kan hrawmh fawn. Kan duhnak le kan ruahnak vialte hna kha Amah caah kan pek dih ahcun Amah duhnak bantuk te in kan nung kho ve lai.

Pathian Kha I Bochan

Kan Bawipa Jesuh kong lam Cathiang chungah ai tialmi vialte hna hi thate in zoh hna u si law, na na nunnak ah thleidannak a um hrimhrim ko lai. Amah cu Vancung a ummi a Pa kha a thinlung dihlak in ai bochan i, tangdornak nun a ngeimi a si. "*Keimah lawngin zei hmanh ka tuah kho lo,*"(John 5:30) tiah a ti. Bawipa Jesuh cu a nunnak vialte a ummi hna hi Pa sinah a rami lawng te an si.

Khrih riantuannak a hramthawkin a donghnak tiangah khan a caah a Pa cu a zeizongte a si ko. Khrih kha an chungah a nung ko, ti kha kan hngalh ahcun zeizong vialte kongah Khrih nih a Pa cu a upat mi le a thangthatmi a si, ti zong kha kan hngalh awk a si. Cu bantuk te in kan nunnak zongah rian a tuan ve ko lai.

A nunnak ah a tuahmi vialte hna hi Pa sin in a rami lawngte an si nak kong atu le atu a chim lengmang. "*'Pa nih a Fapa kha a dawt i zeizong vialte kha amah kut tangah a chiah dih*." (John 3:35). Hi ti hin Amah Khrih thengte in a chim. "Ka nunnak cu Pa sin in a rami a si. Pa sin in a rami ka si. Keimah nih zeihmanh

ka tuah khawhmi a um lo. Zeizong vialte hi Pa sin in a rami lawngte a si."

Khrih nih cu bantuk kongah a dirpi ahcun kan nih zong nih kan tuah ve awk a si. A thukmi biatak kha kan chim ve awk a si. "Hi nunnak thar ka ngeihmi hi Pathian sin in a rami nunnak a si. Mah nunnak thar cu a ka pekmi a si. Thiang Thlarau le hrintharnak thawngin ka thinlung chungah Pathian nih rian a tuan. Pathian sin in a rami nunnak thar ka ngei."

Pathian nih a kan pekmi nunnak cu zeitindah kan tuah lai? Aho nih dah a zohkhenh awk a si? Kan cungah riantuan hram a thawk cangmi Pathian nih lawng nih a kilven khawhmi a si. A dih donghnak tiang Amah nih a tuah awk hrim hrim a si.

Khrihfa zumtu hna nunnak ah a tha bikmi cu kan nunnak ah Pathian nih Amah duhning te in rian a tuanmi kha a si. Kan nunnak ah Amah duhning te in rian a tuan khawhnak hnga Pathian cu caan kan pek awk a si. Pathian kha thinlung dihlak in kan i bochan khwhnak hnga Amah sinah ni fatin le suimilam kip ah kan kal awk a si. "Maw, Pathian, keimah cu zeihmanh ka si lo. Ka hngalhmi zeihmanh a um lo. Keimah cu pokpalong ka si, Pathian nih nangmah na ka tuahter mi lawng kha ka tuah khawhmi a si," tiah kan ti lengmang awk a si.

Zeitindah Khrih nih cun Pathian he a kan naihter khawh? Kan chungah a um hmasa hnu lawnglawngah Pathian he cun a kan naihter khawh. Cu cu a sullam zei dah a si. A thuk in a sangmi nunnak a si. kan zeizong vialte kha Amah sinah kan pek khawh hnu lawnglawng ah a si kho lai. Bawipa Jesuh nih a nunnak Pa riantuannak lawnglawng kha ai ruahchan mi a si. Thazang a ngeih khawhnak hnga Amah sinah a hal. Amah lamhruainak ding caah thla a cam lengmang. Harsatnak a ton tikah Pa sinah thla a cam ve. Pa Pathian cu a caah zeizong vialte a si. Khrih nih cun zeihmanh ka si lo, pakpalong ka si, timi kha ai hngalh peng. Kan chungah a nungmi Khrih thawnnak hmual kha kan hngalh khawhnak hnga Pathian sinah thla kan cam awk a si. A tlam a tlingmi nunnak le zeizong vialte kong Pathian lawnglawng bak ai bochanmi nunnak kan herh.

Khrih A Thihnak He Pehtlaihnak

Pathian kan i bochan zungzal khawhnak ding caah Khrih a thihnak nih zeidah a kan cawnpiakmi a si? A Fapa sinah a pekmi nunnak nih Pathian lawnglawng kha a ngaih bikmi le a duh bikmi a si. "Ka nunnak hi keimah ta a si, tiah ka ruat lo." Cun hi bantuk in a chim duhmi cu a si. "Pa duhnak a si ahcun zeibantuk harsatnak a si zongah a poi lo, zei bantuk ningzahnak a si zongah a poi lo, thihnak tiang a phanmi harsatnak a si zongah a poi lo. Ka zeizong vialte kha Amah sinah ka pek dih ko." Cu cu a dikmi le a thami a si, na ti ve maw? Ka nunnak le ka ngeihmi vialte hna hi Pathian sin in a rami lawngte a si ahcun Amah sinah an kir than dih awk a si ko.

Khrih nunnak ah cun mah bantuk te bak in a si ko. Kum hlei hnih a si lio ah khan a nu Mary sin ah hi ti hin a ti. " *Ka Pa rian lawng bak ka tuan awk a si, timi hi na hngal lo maw? (Luke 2:49).* Cun mah ti hin a ti than rih, "*Keimah duhnak kha tuah awkah si loin a ka thlahtu duhnak kha tuah awkah vancung in a rami ka si." (John 6:38)* A thih lai zan Gethsemane dum i thla a cam lio ah khan mah ti hin a ti. "*Keimah duhnak bantuk si loin nangmah duhnak bang si ko seh,*" (Luke 22:42), tiah a ti.

Zumtu Khrihfa kan si ko nain kan nunnak ah hin Pathian hi nawl kan ngeihter hrimhrim lo. Ka nunnak dihlak hi Pathian sinin a rami a si, cu caah ka nunnak dihlak ah Pathian sinah ka pek i, nawl ka ngeihter awk a si. Thlarau thazaang ka ngeihmi vialte zong hi Pathian sinin a rami lawngte an si, cu caah zeizong vialte hi Amah Pathian sunparnak ding caah ka pek dih awk a si.

A nunnak dihlak kha Pathian sinah a dihlak in a pe mi hna le Khrih an chungah a ummi Khrihfa hna cu a thiangmi nunnak an ngei. Zeicah tiah, kan minung sinak taksa duhnak hna hi an thawng tuk. Sualnak nih cun tihnungmi dirhmunah a kan phak pi tawn. Pathian kha thangthatnak pek le sunpar nak pek le amah Pathian duhnak lawng bak tuahnak nakin kan mah duhnak hna kha kan tuah lengmang tawn. Kan mah taksa duhnak nawl kan ngai deuh tawn. Kan mah duhnak lawng kha biapi ah kan chiah deuh tawn. A si nain a nunnak le a duhnak dihlak Pathian sinah a pe kho mi hna a chungah a nungmi Khrih nunnak nih kha ni fatin a tem chin lengmang lai.

"Na chungah nung seh ti na ka duh ahcun tuah bantuk in na tuah ve awk a si. thihnak thiang in, vailam cungah khenhchih thihnak tiang in na nunnak kha na pek a

hau." Khrih a thihnak kha a tak in a cotingtu kan si hrimhrim awk a si. "*A thihnak bantuk tein kan thih ve ahcun thihnak in a thawh than bantuk te in kan tho than ve lai*," (Rom 6:5), tiah Pathian Bia nih a kan cawn piak.

Cu caah Khrihfa ka si bantuk in hi ti hin Pathian sinah ka ti awk a si. "Ka nunnak kha sungh ka duh ko. Ka minung sinak hi thi seh ti ka duh ko. Khrih a thihnak kha ka chungah um ve seh ti ka duh ko. Ka chungah a nun khawh nak hnga ka nunnak dihlak kha ka pek dih ko."

Thawnhthannak Nun

A pa hnihnak hlei khuar cu thawhthannak a si. Jesuh Khrih a nunnak dihlak kha a pek tikah cu nak hmanh in a lianngan deuhmi le sunparnak he a khatmi nunnak kha Pathian nih a pek than. Khrih cu thlan chungah phum a si tikah, cu hlan a nunnak nak in a tha deuhmi le a sungloi deuhmi nun nak, nunnak thar kha Pathian nih a pek i, a thihnak in a thawh ter than.

Khrih thawhthannak nih hi ti hin a ka cawnpiak ve: thil thalo caah ka nunnak kha ka pek ahcun, a thalomi ka duhnak, ka thinlung le ka ruahnak hna, cun hi vawlei cungah ka thawnnak hna, a dihlak in Pathian sinah ka pek dih hna ahcun, Khrih thawhthannak nun nak thar kha hi vawlei cung kan nun chung hmanh ah hin Pathian nih a ka pek ko lai. A nungmi Khrih cu thihnak in a tho thanmi Khrih cu a rak ra lai i, ka chungah a rak nung lai.

Jesuh thlan kong kha van ruat ta ve hmanh. A sul lam zeidah a si? A nunnak dihlak kha thihnak ah Khrih nih a pek, bawmtu a ho-hmanh an rak um lo, Pathian hmaika ah cun zeihmanh a tuah kho lomi a rak si ko. Amah riantuannak ding caah Pathian sin a dih umnak in a rak pek dih cikcek ko.

Pathian nih zeitindah a rak tuah? A biakamnak a rak tlinter, a let thongkhatnak in a thadeuhmi nunnak Kalvari vailamtahnak hlan i a rak ngeihmi nunnak nakin a thadeuhmi a pek. Khrih kha ka chungah nung ve hrim hrim ko seh ti na duh ahcun Khrih he thlanah phum ti na si ve awk a si. Khrih thawh thannak nun kha ngeih ve na duh ahcun Khrih thihnak ah pehtlaihnak na ngeih hnu lawngah nunnak thar in na tho than kho ve lai. Khrih cu a thih hnu lawngah thawh thannak thawnnak thawng in a tho than i, zungzal in a nung. Kan taksa nunnak dihlak a thih i, thlanah phum a si hnu lawng lawngah thawnnak he a khatmi nun nak cu kan ngei kho ve lai. Cu tikah Pathian hmai ah cun a tharmi nunnak in kan nung kho ve lai. Khrih ka chungah a um ve ko, timi ruahnak sawhsawh lawng kha i lunghmuih pi ve hlah. Khrih na chung i a nunnak kha a taktak in lang ve seh. Na chungah nung ve seh law, colcang ve seh.

Nunnak Tlamtling

Thihnak in a thawh than hnu ah Khrih cu van cungah a kai. Thawnnak he a khatmi hmun Pathian nih a rak chiah. A sunpar nak kha a hrawmh, thawnnak he a khat. Cun Thiang Thlarau ka Amah nih a van thlah.

"Zeitindah midang caah thluachuah petu ka si khawh ve lai?, tiah mi tampi nih biahalnak an tuah tawn. Jesuh Khrih vawlei mi hna caah thluachuahnak zeitin dah a rak pek? A nunnak dihlak kha Pathian sinah a rak pek dih hna, vawlei a nunnak le taksa dihlak kha thihnak ah pek dih hnu ah thihnak in thawhter than awkah Pathian kha a rak hngah.

Khrihfabu atu le atu bia an hal lengmang mi cu zeidah a si, ti ahcun "zeicah dah Khrihfa hna hi fawite in an tluk lengmang tawn?" timi a si. Cun "Khrihfa nunnak tlamtling hi ngeih awkah zeidah kan tuah lai, Pathian nih bia a kan kamhmi hi zeitindah kan i nunpi khawh lai?" timi hi mi tampi nih a hal tawnmi biahalnak a si. Pathian fale hna bantuk in kan nun i, a Nungmi Mitsur nge bantuk in zeitindah kan nun khawh ve lai.

Kan tuah hnga dingmi kha zeitindah kan tuah khawh lai? Pakhatnak bikah, Khrih kha kan zoh peng awk a si. Cun mah ti hin kan mah le kan mah kha biahalnak kan tuah awk a si. "Khrih kha ka chungah a nun khawh ve nak hnga kan nunnak dihlak kha Pathian sinah ka pe kho dih maw? "A si ko, Bawipa, kan ngeihmi vialte hi Khrih sinah ka pek dih ko lai?, mi pa zeizat nih dah nan ti khawh lai.

Lung awtawm Khrihfa sinak dirhmun ah khan hna ngam koin um peng ti hlah. "Khamh ka si, ka sualnak vialte ngaihthiam dih a si cang. Khrih cu ka ngeih ve ko. A si khawhnak chung in kai zuam ve lengmang ko, ti ve sawhsawh hlah. Pathian nih an pekmi nunnak tlam tling kha ngeih awkah Amah sinah rak ra ve. Na nunnak le na

ngeihmi vialte kha Khrih nih i lak dih cikcek ko seh. Tangdornak he a khatmi, nawl a ngai cikcekmi, sifah harsatnak a rak tongmi, thihnak tiang a nunnak a rak pemi, zeizong vialte kong ah Pathian bochannak lawngte in a nungmi Khrih cu na sinah rak ra ve ko seh. "Cu nunnak cu kan nunnak si ve ko sehlaw, Khrih cu ka chungah nung ve ko seh."

Khrih Cu Kan Nunnak A Si

Christ Is Our Life

By Rich Carmicheal

Hi thawngtha bia na relnak thawngin na nunnak ai thleng khomi a si. A sinain cu cu ka chim duhmi a si lo. A chungah a ummi bia lawng nih na nunnak an thlen piak khawh. Cu zong cu a dik bikmi a si hawi rih lo. Hi thawngtha bia nih a chim duh bikmi ***Bawipa Jesuh Khrih*** lawng nih na nunnak cu an thlen piak khawh. Cu cu a dik bakmi a si. Na nunnak zei bantuk dirhmun le sinak na phak zongah Jesuh nih cun an ton khawh i, na nunnak khuaruahhar in rian a tuan lai i, na nunnak cu an thlen piak lai. Zei bantuk harsatnak le sifahnak kan ton zaongah zeiruangah dah mah tlukin kan chim ngam le Amah cu kan i bochan ngam, timi kha van ruat ve hmanh:

1. A minung sinak, A Riantuan nak le a thawhthannak vialte hna thawnnak hmual a ngeimi lawngte an si hna. Kan Bawipa Jesuh Khrih i a sunparnak, a ziaza, a sinak phung, hna le a thawnnak hna hi kan hngalh khawhnak leng tiang in a thuk in a sangmi a si. A si nain kan Baibal le kan tawnmi hna nih Amah cu zeitluk in dah khuaruahhar le a thawngmi a si kha a kan hngalhter fawn. Tahchunhnakah, Amah cu Alpha le Omega a si ti kan hngalh, a hramthawk le a donghnak (Biathlam 1:8), Nunnak Changreu (John 6:35), Kan khamhnak ah Ralbawi nganbik (Heb. 2:10), a kan lattertu (Rom. 11:26), Zungzal a hmunmi Pa (Isa. 9:6), a Hmasa bik le a hnudung bik (Biathlam 1:17), Tuu Khal tha (John 10:11), Khrihfabu a lu bik (Efesa. 1:22), "Keimah cu Keimah" ka si (John 8:58), Jesuh (Matt. 1:21), Siangpahrang vialte lakah Siangpahrang le bawi vialte lakah Bawip (1Tim. 6:15), Vawlei Ceunak (John 8:12), zeizong vialte ah Bawi (Lamkaltu 10:36), a thawngmi Pathian (Isa. 9:6), Daihnak Bawi (Isa. 9:6), Nunnak le thawhthannak (John 11:25), Lungpi (1 Kor 10:4), Mikhamhtu (Luke 2:11), Pathian Fapa (Matt. 2:15), Mitsur ruang taktak (John 15:1) Pathian Bia (Biathlam 19:13).

Khrih kongah sinak tampi le min tampi hna an um rih ko a si nain hi vialte nih hin a sinak le a thawnnak le a sunparnak hna kha a langhter khawh ko. Amah a sinak le a thilti khawhnak hna zei bantuk hmanh nih a tluk khawhmi tahchunh khawhmi a um lo. Amah ah cun khamhnak, luatnak, daih nak, sual ngaihthiamnak, lawmh nak, damnak, thluachuah nak, himnak, fimnak, thazaang laknak, hnangam lungdaihnak, thazaang, thawnnak, ti bantuk dongh hngal loin an um ko hna. Kan Pathian nih cun "*na herhmi vialte kha Amah rumnak le sunparnak in Jesuh Khrih an pek khawh dihmi a si.*" (Filipi 4:19)

2. Kan mah he a zungzal in umti awkah bia a kan kamh i, a taktak in kan chungah khua a sa! A cungah kan van tial cangmi a min vialte hna le a sinak vialte hna kha van rel ta dih hmanh, hi hi biatak a si, timi zong ruat fawn, cu Jesuh Khrih cu kan sinah a ummi pinah kan chungah khua a sami a si. Khruahruahhar a si ko. Amah nih a kan umpinak, a thawnnak, a dawtnak, a nunnak, a vel hna- rel chin lengmang u si law, kha vialte kha kan chungah a ummi cu a si, cu tikah intuar khawhnak kan ngei, teinak nun kan ngei, Amah nih a kan duh piakmi kha tlam tlingte in kan tuah khawh. *"Thawnnak a ka petu Khrih thawngin zeithil paoh ka tuah khawh ko hna."* (Filipi 4:13). *"...Zeicatiah Amah theng te nih mah ti hin a ti, "kan kaltak bal hna lai lo, kan hlaw bal hna lai lo. Cu tikah kan nih zong raltha te in mah ti hin kan ti ve, "Bawipa cu a ka bawmtu a si; zeihmanh ka tih lai lo. Minung nih ka cungah zeidah an tuah khawh lai."* (Heb. 13:6).

3. Amah cu kan caah a si fawn! Jesuh cu a kan Sertu lawng a si loin a thisen sungloi in a kan tlanhtu zong a si fawn. Cu caah kan nih cu Amah ta kan si. Amah nih cunt ha tuk in a kan hngalh i, a kan zohkhenh tuk fawn. Kan caah ah hin a tha bikmi kha a kan duh piak i, Amah nunnak le teinak hna

kha hrawmh ve a kan duh fawn. Kan tonmi sifah harsatnak hna kha a a kan hngalh piak dih, thil tha kha tuah hna seh ti zong a kan duh piak fawn. Amah nih cun a kan bawmh, a kan tunmer i, kan nunnak hna kha ningcang te in a chiah than tawn hna. Amah cu a kan zaanfah tu le zumh awk a tlakmi Tlangbawi, harsatnak kan ton tikah a kan zangfahtu, harsat nak fakpi kan ton tikah zongah a kan khamh kho tu, zeicahtiah Amah nih cun a zungzal in a kan nawl piak lengmang caah a si. (Heb. 2:17; 4:15; 7:25).

A kan dawtnak a thuh zia le a san zia le a tung vang hna hi kan hngalh chin lengmang awkah a herhmi a si. "*hngalhnak a lonh tu Khrih dawtnak nan hngalh khawhnak hnga- Pathian sinak in nan khah khawh nakhnga thla kan cam piak hna." (Efesa 3:18-19)* Zeibantuk harsatnak hmanh nih kan deng khawng sehlaw, "*..A kan dawtu thawng in kan nih cu teitu vialte nak in teitu kan si deuh. Zeicatiah a kan dawtu he cun zeithil hmanh nih a kan then kho lai lo ti kha fiangte in kan hngalh. Thihnak nih siseh, nunnak nih siseh, vancung a ummi vanmi hna nih siseh, uktu le thawnnak nih si hna seh, atu caan nih si seh, hmailei caan nih si seh, cung lei vawlei nih si seh, tanglei vawlei nih si hna seh, a kan then kho lai lo- kan Bawipa Khrih Jesuh thawngin kan ta a simi Pathian dawtnak he a kan then khotu ding cu sermi thil dihlak ah hin zeihmanh a um lo."* (Rom. 8:37-39).

4. Zeicatiah Khrih cu a thi i a thothan, kan nih zong sualnak ah a thimi kan si i, nunnak thar a ngeimi kan si. Hi biatak hi kan zumh kan cohlan tikah zumhnak in kan nunnak ah rian kan tuanter tikah kan nunnak ai thleng, Khrih cu kan thlarau nunnak kong ah a biapi bikmi a si. Cu lawng si loin Khrih kan nunnak hrimhrim a si (Kol. 3:4). Amah cu Lam le Biatak le Nunnak a si (John 14:6). Kan mah sinak le thazang thawnnak in cun zeitik hmanhah ka taksa duhnak le sualnak hna hi kan tei kho bal lai lo. A si nain Khrih a thihnak ah pehtlaihnak kan ngeih khawh lawnglawngah a si kho dingmi a si (Rom. 6:5), cu tikah sualnak ah cun a thimi kan si ko lai. *"...Amah cu mi vialte caah a thih ahcun mi vialte zong an thi ve; amah cu mi vialte caah a thih ahcun a nungmi hna nih cun an mah ca lawngah nung ti loin an caah a thimi le a thothanmi caah an nun ve awk a si. ... Cucaah mi zeihmanh Jesuh Khrih ah a um ahcun sertharmi a si. Thil hlun vialte an lo dih cang, ngai hmanh zeizong vilae cu a thar an si dih cang."* (2 Kor. 5:14-17). "*Amah thengte (Khrih) nih kan sualnak Amah takpum thengte in thing cungah a phurh, cu cu sualnak ah a thimi kan si i dinfelnak caah kan nun khawhnak hnga- an tuknak hmavual in kan nih cu kan dam. Zeicatiah nan nih cu lam a pialmi tuu bantuk nan rak si, a si nain atu ah cun nan nunak a Zohkhenhtu le Tuu Khal sinah nan rak kir than cang(*1 Pet. 2:24-25).

Kan Lehnak

Hi tlukin khuaruahhar a simi biatak hi zeitindah kan bia lehnak a si lai? Amah cu kan nunnak si awkah kan sianh ve lai lo maw? Zeizong vialte kha Amah sinah pek chanh riangmang in kan nunnak uktu nawl ngeitu kan si ter ve lai lo maw? Amah sinak in kan nunnak kha khahter awkah Amah cu kan hal ve lai lo maw -Amah sunparnak, Amah sinak phung, Amah ziaza, Amah thawnnak, Amah nunnak, Amah dawtnak, Amah daihnak, Amah dinfelnak, Amah lawmhnak, hi vialte hna khah awkah kan hal ve lai lo maw? Tipil petu Johan bantuk in kan nunnak ah Khrih kha thang chin lengmang in kan mah sinak tu kha zor chin lengmang awkah duhnak kan ngei ve awk a si. (John 3:30).

Hi vialte hi a tlamtlin khawhnak ding caah cun kan minung si nak le sualnak hna kha a thih a hau. Kan mah kha nung ti loin Khrih he vailamtahnak khenh chih kan hau(Gal 2:20). Hi hi biatak chungmuru cu a si ko, a si nain a taktak in kan i nunpi khawhnak hnga dingah cun kan mah nunnak kha kan hlawt i, Khrih nunnak kha kan cohlan a hau. Bawipa Jesuh nih hi ti hin a ti. "*Mi pakhat nih ka hnu zulh a ka duh ahcun amah le amah kha ai hlawt a hau, cu a vailam tahnak kha ai phurh i ka hnu a ka zulh a hau. Zeicatiah a nunnak kha khamh a duhmi paoh nih cun a sung lai, a si nain keimah ruangah a nunnak kha a sungmi paoh nih cun an hmuh lai." (Mathai 16:24-25),* tiah Bawipa Jesuh nih a ti.

Cun hi kong he pehtlai in atu kan chuahmi capar hna zong hi a dikdiar in an chim ve hna, hna tlakpi nak ah "Amen" tiah ka ti ve. Hi vialte hi nan dihlak Khrih ah thazang nan i lak khawhnak ding caah a si. A thihnak nan i pehtlaih i, nan thih ve nak thawngin zei bantuk sualnak hmanh kha nan tei khawh. Nan ngaihthiam khawh lomi hna, a thiang hlim lomi hna, lih le hrokhrolnak, chungthu lengnal si nak, thinhannak asiloah taksa duhnak phun zakip hna kha nan tei khawh. Cu lawng si loin amah he a thihnakah nan i pehtlaihnak thawngin keimah timi

ruahnak thinlung put, mah le mah i zangfahnak, mah le mah miding le mitha ah i hmuhnak, mahzawn lawng ruahnak, mah le thiamco ternak, mah le mah i lunghmuih nak hna le mah kong rumro ruahnak hna zong kha an tlau dih lai. Cu caah na sinak dihlak kha Khrihah pe ko. Na nunnak chung ah amah nunnak kha tlamtlingte in a um khawhnak hnga, na nunnak dihlak kha lawnter ko. Amah thawnnak, ziaza, Amah Bia le Amah min in nun khawhnak i zuam ko. Na nunnak ah ziaza thalo hna kha hlaw hna law, Khrih nunnak duhdim in nun khawhnak i zuam ko.

Tihphannak a si lo ah lungretheih nak pakhat khat hna na tong maw? Zeizong vialte kha Khrih sinah pe dih ko. A thihnak le a thawhthan nak he pehtlaihnak na ngeih ahcun na nunnak kha nangmah ta an si ti hrimhrim lai lo, Amah ta dih an si timi kha na hngalh hrimhrim ko lai. Pathian Fapa nih a dawt tukmi le a nunnak tiang a pekmi na si nak kha ni fatin na nunnak ah hngal peng bu te in nun khawh nak i zuam (Gal. 2:20). Hi biakam nak hi na thinlung chungah i lak law na herhmi thil vialte ka Amah sinah chia dih hna. *"Daihnak kan chiah tak hna, Keimah daihnak kan pek hna, vawlei nih an pekmi hna bantuk kan pe hna lo. Lung rethei in um hlah u, tihphang zongin um fawn hlah u."* (John 14:27); *"Nan nih re a theimi le thil a rilmi hna ka sinah ra u, dihnak kan pek hna lai. Ka seihnam kha i lak u law, ka nawl kha i cawn u, zeicatiah kei cu lung a nemmi le toidormi ka si, cun nan nunnak caah dinhnak kha na hmuh ko lai."* (Matt. 11:28-29); *"Bawipa ah cun a zungzal in i lawm ko u. I lawm u, tiah ka nolh than rih lai! Lung a nemmi nan sinak kha mi vialte nih hmu ko hna seh. Bawipa rat thannak a nai tuk cang. Zeithil kong hmanhah nan lungrethei hlah seh, sihmanh-sehlaw zeizong vialte kha thlaca mnak le nawlnak in lunglawmh nak biachimnak he nan hal duhmi kha Pathian kha hngalhter ko u; hngalhnak vialte a lonh dihtu Pathian daihnak nih khan nan thinlung le nan ruahnak hna Khrihah a zohkhenh hna lai."* (Filipi 4:4-7).

Harnak kha Khrih he tong ding

A donghnak bikah. Atu ah hin ruahchannak tlawmpalte lawng he harsatnak fakpi ka tong tiah na ruah khawh men. Hi bantuk harsatnak hna kan ton tikah hin Bawipa nih khuaruahhar thil lianngan hna a kan tuah piak ton caah na tha chia hlah. Tahchunh nak ah, Lamkaltu Paul zong hi "a takpum ah hling chunh bantuk in fahnak a rak um", a fah tuk caah a lakpiaknak hnga voi thum tiang bak Bawipa sinah a rak hal (2 Kor. 12:7-8). A si nain cu tluk nganfah temin nak lakah Khrih konglam le thazaang a peknak kong kha zeibantuk dirhmun vialte hna nak hmanh in a tha deuhmi a hngalh. Cu tikah lamkaltu Paul nih hi ti hin a tial. *"Hi ti hin a ka leh, 'Ka vel cu na caah a za ko, zeicatiah ka thawnnak cu thazaang dernak ah a tlam a tlin.' Cucaah Khrih thawnnak kha ka cungah a tlun khawhnak hnga ka thazang derhnakah khan kai porhlaw deuh ko lai. Cucaah Khrih ruangah thazaangdernak ah si seh, zomhtaihnakah si seh, sifahnak ah si seh, serhsatnak ah si seh, ngaihchiat lungdonghnak ah si seh, lunglawm te in ka um ko lai. Zeicatiah ka thazang a der tikah kei cu ka thawng."* (vv. 9-10). Phundang in kan chim ah cun Khrih vel , thawnnak le amah umpi nak hna kha tam chinchin kan ton tikah sifah harsatnak hna kha thluachuahnak ah a rak cang than tawn!

Lunglawmhnak

A RAT THANNAK THAWNGTHA hi pehtlai te in kan chuah khawh lengmang caah Bawipa kan thangtha ko. Bawipa cu zeizongte kongah thluachuahnak a kan petu le a kan bawmtu hrimhrim a si ko. Hi thawngtha bia a reltu hawikawm dawt vialte hna Bawipa nih a let tampi in thluachuahnak phun zakip an pe ko hna seh.

Rev. Run Lian
P.O. Box -1349
Yangon, Myanmar
Tel: 09 -45211 2354

Khrih A That Khunnak

The Excellency Of Christ

By Jonathan Edwards (1703 – 1758)

"...A ti a halmi cu ka sinah rak ra sehlaw, rak ding seh" (John 7:37). *"...A ti a halmi cu ka sinah rak ra seh. And let him that is athirst come. Mi zei an si hmanhah a duhmi paoh nih nunnak ti kha man lo tein rak i lak hna seh."* (Biathlam 22:17).

An mah zuamnak in an hmuh khawhmi thil cungah a tha bikmi le a dikmi lawmhnak a um tawn tiah vawlei mi hna nih cun an ruah tawn. An duhmi thil hna kha an hmuh khawh i an co khawh ahcun kan lawm lai, asinain an hmuh khawh tik caan tlawmpal ca lawng a si ko, lawmhnak kha thildang ah an kawl thiam thiam ko, fakpi in an zuam than thiam thiam ko. Mi cheukhat nih cun rumnak hi a thabik mi a si ko an ti, mi cheu nih cun mi nih tihzah upatmi si hi a thabikmi a si ko, an ti ve, mi cheukhat caah cun nuamh hnaihnak hna hi a thabik mi a si ko, an ti ve nain an nunnak nih hna ngam lungdaihnak le diriamhnak taktak kha vawlei thil ah an hmu kho lo.

A si nain Khrih cu a thami vialte lakah a thabikmi a si ko, a lianngan bikmi a thami a si ko, Khrih kha kan ngeih khawh tikah thildang kha kan duh ti lo, kan thilung kha cu Khrih ah cun ai din cang. A lianngan bikmi sunparnak kha kan hmuh khawh, amah ah cun a thawbik mi le a thlum bikmi a um. Cu hlan ah cun lawmnak thladem sawh sawh kha kan rak dawi i, atu cu thladem i a kungpi taktak kha kan hmuh cang. Cu hlan ah cun lawmhnak hna kha tiva te sawhsawh ah kan rak kawl i, atu ah cun rilipi ah kan hmuh cang.

Khuaruahhar in Nunnak Di a riamhter

Khrih a that khunnak hi nunnak caah a tihal a riamhter tu tak tak a si i, cun kan zeizong vialte caah tlingkhit khet tein a zami a si. Khrih a that khunnak cu a dihdong khomi a si lo, kan thinlung nih a duh chin lengmang i, a dih cang ti a um kho lo, Khrih kha thinlung nih a duh deuh deuh tikah a thatnak le a sunloinak kha a lang chin chin. A dawtnak i, ai dawhnak tlawmpal te te in na van tem tikah cat lo in ai pehtlai thluahmah lai i, dongh hngal loin thlum chin lengmang in na tem ko lai. Cu a dawtnak cu a thuk chin lengmang a thuk chin lengmang dong hngal in a thuk chin lengmang fawn.

Cu dawtnak nih cun nunnak kha khuaruahhar in a rum ter, zeihlan bikah a dawtnak cu kan zoh tikah ai dawh tuk i, a ziam bal lomi dawtnak a si fawn. Khrih cu zeitik hmanh a ziam bal lo i, a tharhlam peng fawn, kum thong tam tuk a liam cangmi rak pek cangmi a si ko nain atu tiangah duh a nung peng ko. Khrih dawtnak cu mi vialte caah pekmi le ai tlakmi dawtnak a si, fimnak le thiamnak nih a tluk khawh lomi dawtnak a si, mah tluk a liannganmi dawtnak cu rumra a ngeimi le hlawrh awk a tlakmi dawtnak a si.

Jesuh Khrih ah a ummi dawtnak cu tuaktannak a ngeimi nunnak caah a thlum tukmi dawtnak a si. Khrih sin in a rami dawtnak cun kan nun awk a si i, nunnak taktak ah kan hman awk a si. Van in a rak rami nunnak changreu a si, cu changreu a eimi paoh cu an thi ti lai lo (Jn.6:50). Van mi hna changreu a si, man lo bakin pekmi, tangka man lo bakin pekmi caw hnuh le mitsur hang a si. A thawtnak nih cun zumtu thinlung di a riamhter, ti hal rawl tam in a vakvaimi hna zong kha a di a riamhter ve hna. Rawltam tihalmi hna zong kha thiltha in khahter hna. Cu dawtnak nih a pekmi lungdaih hnangamnak hna mi vialte nih co khawhmi le fimthiamnak vialte a lonhtu a si, zei cawk lo le chim cawk loin a khatmi sunparnak a si. Nunnak caah nunnak tiva nung a si, zeidang ti a herh ti lo, cu ti ah cun nunnak zungzal nunnak ti a si i, zeidang theitlai zong kha duh khawh a si ti lo.

Khrih Dawtnak

Khrih dawtnak nih cun nunnak tling khitkhet te in diriamh nak a peknak kha fiangte in a langhter. Hi dawtnak Khrih dawt nak cu khuaruahhar in a thlum mi di a riamhter, nunnak nakin a that deuh fawn, zeicatiah mitha miding le upat awktlak taktak a simi Khrih

sin in a rami dawtnak a si caah a si. Van le vawlei Sertu sin in a rak rami dawtnak cu zeitluk in dah a liannganmi le lawmhpi awktlak a si. Amah thawngin zeizong thil vialte a si, Pathian orhlei ah hlawrh mi a rak si. Van ah siseh thawnnak le thilti khawhnak vialte a ke tangah chiah a rak si hnu ah zei zong vialte kha Amah uknak tang ah chiah a rak si. Amah cu siang-pahrang vialte lakah Siangpa-hrang, bawi vialte lakah Bawi, Pa sunparnak vialte a langh ter tu a si.

Khrih dawtnak cu khua ruahhar in a thlum i mi nunnak di a riamhter tuk fawn. Hi a dawtnak thihnak tiang a pekmi dawtnak si, cu bantuk dawtnak cu hlanah a rak um bal lo, mi zei bantuk dawhnak he hmanh in tahchunh khawh a si lo. Hi bantuk in mi nunnak di a riamhter tukmi dawtnak cu a thlummi thingkung in a rak chuakmi a si. A sunloi khunnak cu Khrih nih mi vialte kha a pekmi dawtnak a si. Cu theitlai cu Khrih dawtnak cerh ti va in dong hngal loin a rak luangmi dawtnak thei tlai, lawmhnak le ruahchannak theitlai a si.

Khrih nih Amah Pum Thengte kha a pek

Mi vialte cungah Khrih nih a ngeihmi a dawtnak hi kan duh awk a si, an thatlonak vialte in latter awkah Amah pum thengte kha a pek i, cu cu thiltha vialte i cerhti a si.

Hnih puan fenh aih kan duh tikah Khrih nih hin hni puan fenh aih lawng a kan pekmi a si, Amah thengte kan i hrukaih awkah a kan pekmi a si, Amah in kan i thuam kho fawn. "*Khrihah Baptismanak a coting mi vialte hna cu Khrih in an i thuam kho cang*." (Gal 3:27) "*Bawi Jesuh Khrih in i thuam cang u law, a chungah a um taksa duhnak kha tuah ti hlah u.*" (Rom 13:14)

Rawl kan duh tikah kan rawl ca dingah Khrih nih Amah thengte kha rawl caah a kan pek; kan rawl caah Amah taksa thengte kha a pek, Amah thisen thengte kha din awkah a kan pek, kan nun caah dingah Amah thengte kha a kan pek. Amah cu vancung in a rak tlami changreu, nunnak changreu (Jn.6) a si nak kong Jesuh Khrih nih a kan chimh.

Khuasak tintuk nak ding caah umnak inn kan herh, sualnak ruangah kan nih inn le lo a ngei lomi kan si. Amah mi fale hna an umnak ding caah Khrih nih Amah thengte kha a kan pek. "*Bawipa, nang cu chan vialte tiangin a zungzal in kan i dornak na si*." (Salm 90:1) A mi a fale hna cu Pathian biak inn ah a zungzal in khua an sak lai nak kong biakamnak a si. Ka dang le hmundang ah an kal lai lo, Khrih cun Jerusalem thar Biak inn a si nak kong a kan chimh.

A mi a fale hna an herhmi zeizong vialte caah Khrih nih cun Amah thengte kha a pek hna, zeizong vialte kongah an caah cun lunglawmhnak lawngte a si. "*Greek miphun asiloah Juda miphun, cuarpar tan asiloah cuarpar tan lomi, mihrut, Sinthia miphun, sal asiloah miluat ti a um ti lo; sihmanhsehlaw Khrih cu zeizong vialte ah zeizong te a si.*" (Kol 3:11) Cu bantuk a si khawhnak hnga a caah timhtuahnak a herhmi vialte kha zeihmanh el loin a tuah dih hna. Mi nung taksa a rak i can a herh tikah a el hrimhrim lo, minungah a rak cang ko, sal bantuk in a rak ra ko. Thah a herh ding a si tikah a el hrimhrim lo, Amah thengte kha vailam cung thih awkah a pek ko.

Kan caah a dawtnak kha duh awkah, thangthat awkah le kan caah lawmhpi awkah, a zungzal in sunparnak he a khatmi lawmhpi awk ah a si.

Hi sermon a tialtu Jonathan Edwards hi America miphun, Baibal thiam sang, kum zabu 18 lio ah Thanghnak nganpi a rak tluntertu thawngtha bia chimtu minthang a rak si.

"Pathian nih a kan dawtnak a langhter ning cu hi ti hin a si: a Fapa ngeihchun kha vawlei ah hin run thlah i, amah thawngin nunnak kan ngei lai. Dawtnak cu Pathian kan rak dawt hi a si lo, Amah nih a kan dawt i kan sual ngaihthiamnak caah a Fapa kan sinah a run thlah hi a si." **(1Jn.4:9-10)**

Khrih Dawtnak Hngalh Khawhnak

To Know The Love Of Christ

By Arthur W. Pink (1886 – 1952)

"…..Fimthiamnak vialte a lonhtu Khrih hngalhnak kha an ngeih khawhnak hnga… ..." (Eph. 3:19).

Zumtu Pathian fale hna an thlarau nunnak ngandam, cawnkennak le theitlai an ngeih khawhnak hnga a biapi tuk cu caah dongh hngal loin a thukmi Khrih dawtnak kong kha cat loin an ruah peng le an tuaktan peng awk a si. Kan nunnak a dawt tu, "*Ka Pa nih a ka dawt bantuk te in nan nih zong kan dawt ve hna hna*." (John 15:9) Hi tlukin a sungloi dawtnak hi kan mah nih cun kan ngeih khawh ding a si lo, a si nain hi kong hi ni fatin kan nunnak ah kan ruah peng dingmi le kan i nunpi dingmi a si.

Amah cu a caah a nunnak, a caah ceunak, a caah thianhlimnak, a caah dinfelnak, a caah tlamtlinnak le sunparnak a si. Zeicatiah Amah cu a caah pasal le a zungzal a Lu bik, zeizong vialte a si. Khrih nih a dawt tukmi caah a ngeihmi a dawtnak hi a thuk in a sang i, zei he hmanh tahthimh khawh a si lo. Cu a dawtnak cu khuazei in dah ai thawk tiah cun zungzal a Pa dawtnak in ai thawkmi a si. Amah zumtu cu a mo ca dingah a rak thim cangmi le a dawt tukmi a si. A caah cun ai dawh tukmi a sic aah a Fapa ngeihchun zong kha a peknak a si.

"*Ka Pa nih a ka dawt bantuk te kan dawt ve hna."* Pa Pathian nih a Fapa Jesuh cu zungzal in a rak dawt, cu bantuk te in Jesuh nih zumtu a fale hna cu a dawt ve hna. A duh hna, a tlaihchan hna, a dawtnak cu zeitik hmanhah ai thleng bal lo, zungzal in a hmun pengmi dawt hna a si. Jesuh Khrih nih cu a Khrihfabu kha a zungzal in a dawt hna. A dawtmi a monu cungah a thinlung dihlak kha a chiah dih hna. A pa nih dawtnak laksawng sungah a pekmi bantuk te in Khrihfabu kha a dawt. Khrihfabu cu ai dawh tukmi, sunparnak a ngeimi le a thabikmi ah Pa nih a ka pekmi a si, tiah a dawt a zohkhenh. Sunparnak pennak chung an luh tik a dawtmi a nupi a zungzal in a si te lai nak kong kha hngal a dawt peng. A dawtnak a thuk in a sang, a duhnak le a dawtnak kha a langhter peng. *"a hlei ce a thimmi miphun"*(Exodus 19:5) an si caah a hleice in a dawt khun hna. Amah ta le Amah miphun an si. Khrih cu Khrihfabu caah dawtnak, an caah ceunak, thianhlimnak, a tlam a tlingmi le sunparnak, a zungzal in a pasal le a lu si awkah a thimmi a si. Khrih dawtnak cu zungzal a hmunmi cerhti le tiva bantuk a si, a dawtnak cu a thuk in a sang in zei he hmanh in tahchunh khawh a si lo. A dawt nak cu Pa sinin ai thawkmi a si. Zumtu a fale hna cu

Pathian Dawtnak le Sunparnak

Jesuh Khrih nih a mi a fale hna a dawt hna nak le an zawn a ruah hnak kong hi minung ruahnak nih hngalh khawh a si lo. A zungzal in a tlingmi a sinak phung kha a dawtnak cungah ai hngat i, a zungzal in a thatnak, a dinfelnak hna le mi vialte caah a nunnak a peknak a langhter dih ko. Amah cu a nungmi Pathian Fapa a si i, Khrihfabu zong vawlei ser hlanin a rak thim cangmi le a rak cohlan cangmi a dawt tukmi a takpum a si. A thisen a tlanhmi a mi a fale hna cu a vel a cotingtu le a sunparnak le a lianhngannak, sinak le rumra vialte a hrawmhmi hna an si. Vawlei chung thilri le chawva hna nih hin Jesuh Khrih lung an tong kho lo, a di an riamhter kho lo. Amah thisen in a tlanhmi hna a mi a fale hna cun vancungah Amah he an um ti lai. A lianghngannak le a sunparnak hna cu hrawmh an si lai. Hi vialte a si khawhnak hi a liannganmi a dawtnak ruangah a si. Cu a dawtnak a thuk in a sangmi cu mi sualmi hna tlanh awkah vawlei ah taksa minung a si nak le sifah teminnak fakpi a intuarnak in a langhter. A thuk in a sangmi a dawtnak ruangah kan nih cu latter kan si i, cu a dawtnak cu kan hngalh tikah lunglawmhnak he kan khat tawn.

Jesuh Khrih dawtnak cu a lianngan tuk pinah minung thluak fimnak hngalh phak khawhmi a si lo. Dongh a hngal lomi dawtnak a si. Mizeihmanh nih fiangfai te la a tling cikcek te in an chim phuang kho lai lo. A dawtnak cu a tlingmi dawtnak a si. Cu a dawtnak kong a Bia tak chungah kan hmuh, Thiang Thlarau nih fianternak a kan pek lawngah kan hngalh khawh. Cu hnu lawngah a dawtnak cungah a lung ai lawmmi le a hna a ngammi kan si.

Amah Dawtnak nih na nun ziaza an remh ko seh

Zumtu Khrihfa thlarau nunnak a biapi bikmi cu a a dawtnak kong kha a ruat pengmi le ai nunpi khomi sinak kha a si. An thinlung le an ruahnak vialte hna cu a dawtnak cungah cun ai hngat i, a hmunh awk a si. Cu hnu ah thinlung dihlak in an cawimawi i thangthatnak an pek awk a si. Zumtu hna thinlung ruahnak cu Jesuh dawtnak nih a tuam hna tikah hnangam lungdaihnak le lunglawmhnak he an khat tawn. Jesuh dawtnak le zaangfahnak hna kha a mi a fale hna nih chun zan in an tuak awk a si. A dawtnak cu a thiangmi le ai thleng bal lomi dawtnak a si. Kan mah nih kan dawtnak nakin Jesuh nih a kan dawt deuh. Amah cu kan huat ko zongah a kan dawt thiamthiam ko. A dawtnak cu zeihmanh nih a thleng kho lo. A dawtnak hi zeitindah a langhter timi hi kan ruah lengmang awk a si. A hmasa bikah a dawtnak cu zungzal biahrennak dawtnak a si. Sualpalh nak ah a tlu a rilmi hna kha a dawt hna a khamh hna, a tunmer hna, a fehter hna. A dih dong kho lomi hnangam lungdaihnak kha pek hna, cu a dawtnak a thuk in a sangmi le a sungloi mi cu zumtu hna nih an tem tikah thinlung taktak le thangthatnak le biaknak kha an pek khawh tawn. *Cu bantuk dawtnak zeibantuk dawt nak ko hme a si!*

Vanmi hna dirhmunnak hmanh a niam deuhmi sinak dirhmun Pathian nih a van i thim riang a van i ko mi kha van ruat hmanh law, cu tikah Bia cu taksa in a van i can tikah Pathian a sinak a sunparnak cu a um ti lo ti awk tluk a sic ang. Pathian Fapa ngaite nih holh in chim khawh lomi nehsawh zomhtaihnak hna a van thim ko mi hi van ruat hmanh, a intuarmi nehsawh zomhtaihnak hna cu vancung siangpahran thutdan le Bethlehem caw rawl einak karlak vialte hna kha an si. Pathian sinak in minung sinak ah a van in cannak kha na thinlung chungah van chia peng hmanh law, rumra le sunparnak hna a ngei ti lo, sunparnak le lianhngannak he rak ratnak nak in "*sal sinak tu kha ai thim deuh"* (Filipi 2:7). Mi nih a rian tuanpiak awkah si loin mirian tu tuanpiak awkah a rak ra, ningzah zomhtaihnak vialte lakah a fak bikmi hna kha a ton dih cikcek hna. A hawikawm vialte hna nih a phun phun in an tuahto hnga ding vialte kha a hramthawk te in a rak hngalh cia dih cang. Thangthat le conhlawmh, rak dawt le biak cu chim lo nehsawh zomhtaih in hlawt a rak si lai nak kha a hngalh cang. Thiltha tampi a tuah ko hna, mizaw tampi a damh hna, sifak kha thluachuah nak a pek hna, sifak hna sinah thawngtha bia a chim, biaknak lei hruaitu upa hna nih an rak doh lai, timi kha a rak hngalh chung cang. Chan le ruang zeihmanh um lo in an rak huat, cu chinchap a zultu hna hmanh nih an rak hlawt. Zeitluk in a nganmi dawtnak dah a si, cu bantuk dawtnak fimthiam nak vialte a lonhtu dawtnak a si. Kan thinlung chungah dong loin hmun a la i, kan nunnak a remhtu dawtnak a si.

Sihmanhsehlaw Pathian nih a kan zaangfahnak cu a tamtuk i a kan dawtnank cu a ngantuk hringhran caah .....Khamh nan si nak cu Pathian vel thawng in a si. Khrih Jesuh thawngin a langmi a dawtnak chung i a ummi a vel cu zeitluk in dah a ngan ti kha a zungzal in hmu hna seh ti kan duh hna caah hi hi ka tuah. Nan nih cu vel a ngeih hna caah an khamh hna i, khamhnak nan hmuh cu amah nan zumhnak thawngin a si. Khamhnak nan hmuhmi cu nan mah tuahmi a si lo, Pathian laksawng a si. Hi kongah hin nan i porhlawt khawmhmi zeihmanh a um lo, zeicatiah nan mah tuannak thawngin in nan hmuhmi a si lo. (Efesa 2:4,7-9)

Vailamtahnak Thawngtha

The Word Of The Cross

By Al Whittinghill

"Vawlei ser hlan in" a sullam cu Pathian thinlung chungah tinak a si, vawlei hmanh ser a si hlan in Jesuh cu vawlei ah a rak tum lai, "Vawlei sualnak a kalpi tu tuu fano" bantuk in a rak i langh lai nak kong kha Pathian Bia nih fiangte in a kan chimh. A sungloi cu minung nunnak hna tlanhnak ding caah Amah thengte kha raithawinak pek in a tlanhmi hna cu a dawtmi Amah fale an si lai. Thangthatnak hla tialtu pa nih mah ti hin a tial, "hi hi bia thlithup a si, zungzal a nungmi cu a thi, hi kong hi ai phundang tuk, aho nih dah fiangte in a kan chimh khawh lai," tiah a ti. Lianhngannak le sunpar nak Pathian nih zungzal chan in a rak timh cangmi, minung thinlung chungah sualnak hmanh a rak um hlanpi in Pathian thinlung chungah vailamtahnak cu a um cang.

Genesis cauk chungah ai tialmi thilser hramthawk in a donghnak bik cauk Malakhi tiangah soisel awk a um lomi Tuu fano te nih vawlei sualnak caah thi dingin Amah Pathian thengte a rak rat lainak kong fiangte in a kan chimh. Sunparnak he a khatmi vailam tahnak a si. Sualpalhnak a ngei bak lomi Amah thengte a rak rat lainak kong kha Biakam Hlun cauk chungah a rak phuan dih cang. Hi kong ahohmanh nih el khawh a si lo. Amah a rak ratnak chan cu "*mitampi tlanhnak ding caah*" a si lai nak kong Biakam Hlun nih a chim. Raithawinak vialte hna, puailam vialte hna, thawhlawm vialte hna, biaknak puai vialte hna kha amah hmelchunhnak lawngte an rak si hna. A rak ra lai ding Jesuh kong lawngte an rak si hna. A sermi minung hna kha sualnak in a khamh hna lai. Prophet vialte hna zong nih *sifah teminnak a tuar lainak vialte kha an rak phuan chung dih cang*. Amah Jesuh Khrih thengte zong nih Luke 24 chungah fiangte a zultu hna sinah a chim ve. Biakam cauk hna nih amah konglam kha an rak tial dih cang tiah a chimh hna. Cu caah amah an hlawtnak ding cu a lam a um hrimhrim lo. Amah cu an cohlan i an biak dingtu a si deuh. Mi khamhtu a rak rat lai nak kong a hramthawk te in rak phuan dih cangmi a si.

A Biapi Bikmi

A Pa sunparnak ding caah Jesuh vailam cung i a thih lio ah khan minung mi khamhnak ding kha zungzal caah a biapi bikmi a rak si. Vailam tahnak ah Amah Pathian thengte le a sinak phung kha ai langh. Cu tikah sualnak cu kha a dihlak in tuahto a rak si. A thianhlimnak cu a diriamhte a rak si. A dawtnak kha fiangte in langhter a rak si. Khuachia kha tei cikcek a rak si. A zummi vialte hna caah cun khamhnak tlamtling a rak si. Cu caah cun dak aw, *"vailam tahnak bia cu"* (1 Kor. 1:18) ti a rak si i, cu Biakam Thar cauk nih cun "Thawng thabia" …… thawngpang tha, tiah a ti. Hi hi thawngtha bia a chimtu vialte Cathiang chirhchan in an chim tikah mi thinlung kha a khawih tawnnak a si. Pa Pathian nih a Fapa Jesuh kha thihnak in a thawhter tikah Jesuh nih vailam cungah a tuahmi vialte kha khamhnak dih caah a tlingmi le a lim cikcekmi lawngte an si. Vancung zongah fehter le hmunhter a si. Atu ah hin Thihnak in a tho thanmi Tuu fa cu Pathian thutdan cungah thu in vanmi thiang hna nih an biak. Lianhngannak le sunparnak he an biak i thangthatnak hla hna kha ngol loin an sak. Thahmi Tuu fano cungah lunglawmhnak he khua-ruahhar in an thangthat. Pathian le minung karlakah remdaihnak cu vailam cungah a tlam a rak tling. Hi khong hi thangthatnak le cawimawinak ah a biapi bikmi a si ko. Pathian mithiang vialte hna cu hmunh khat pumh an si lai thangthatnak hla cu ngol loin an sak te lai.

Cu hlan vialte a si zongah, atu caan a si zongah, hmailei chan a si zongah Jesuh Khrih thawngtha bia cu zeizong vialte nakin a sungloi bikmi a si ko lai. *"vailam tahnak thawngtha bia,"* phuan a si tikah a zummi hna caah zungzal nunnak a si, tiah kan Baibal nih fiangte in a kan chimh. Hi hi zungzal in a hmunmi Biatak, a thuk in a sangmi le a kaumi a si. Hi biatak Bawipa Jesuh Khrih vailam cungah tling cikcek te in a limmi a si. Hi thawngtha bia hi minung nunnak thlennak ding caah Pathian nih a

duhmi a si. Cu caah a chuahnak, a thihnak, a thawh thannak, vancung a kainak, Bawipa a si nak le zungzal Pathian Fapa a sinak kong kan phuan lengmangnak a si. Kan Bawipa Jesuh Khrih nih a duh bikmi le ai tinhmi Filipi 2:5-11 nak fiangte in kan hmuh. Hi bia hi chiti thuhmi le thawnnak hmual a ngeimi a si.

"Vailamtahnak thawngtha bia" a zum i, a cohlangmi vialte hna cu sualnak le an nun hlun in an luat i, a Thiangmi Pathian sinah phan kho ding in inn khar cu hon piaka an si. Cu tikah a mi thiang hna cu dawtnak in hawikawmhnak an ngei lai. Hi tluk in a thami biatak kan nih zong nih kan cotin ve mi a si. Cu caah vailam tahnak cu kan thangthat peng nak a si.

Thawngtha Bia Pakhat Lawng

"Hath not God made foolish the wisdom of this worldVawlei fimnak cu hruhnak a si ti kha Pathian nih a langhter?" (1:20), 1Korinnak ah Paul nih fiangte in a kan chimh. *"Thawngtha kha chim awkah ....Khrih nih a ka thlah: minung fimnak bia i bochan loin,zeicatiah Khrih vailamtak kha thawnnak hmual ngei loin a si lai"* (1:17). *"Khrih vailam tahnak kongtu kha kan chim deuh"* (1:23) tiah a chim than rih, cu caah Khrih vailam tahnak kong lawng hi thawngtha bia cu a si. *"vailam tahnak kong"* kha zumh awktlak te in a Paul nih a chimmi a si. " Kan Bawipa Jesuh Khrih vailam tahnak kong hlei ah thildang i bochan kha Pathian nih a ka khapmi a si." Missionary rian a tuannakah vailam tahnak kong lawng bak bak hi ai bochanmi a si i, ni fatin a nunnak ah duh bikmi a si fawn. Mi nih a hnu an zulh khawhnak ding caah zumtu hna caah zohchunh awktlak ka si tiah a ti fawn.

Kan mah cio zong nih "*vailam tahnak kong"* lawng bakbak hi kan chim ve khawhnak hnga kan thinlung i chek hna u si law, thawngtha chimnak ah a fek bikmi pumpeknak kan ngeih khawhnak hnga Bawipa sinah hal hna u si. Atu lio thlarau mangtam a tlun lio le rawhralnak phun phun a tlun lio ah (1 Thes. 2:4), "*kawl cawk khawh a si lomi Khrih rumnak*" (Efesa 3:18) kong chim phuang ding in Pathian kawhauhnak hi a sungloi tukmi rian a si. Vailam tahnak kong hi zumh awktlak te in kan chim maw, chim lo ti mi kha hmailei thil a cangmi nih hneksak a kan del te lai. Zumlo tu vawlei mi fialte hna mit hmuh ah a Fapa pennak ding caah Pathian nih a timhlamh piakmi hi zeitluk in dah a lianhngan i, a sunloi.

Thawngtha bia chimtu tampi le ministry riantuantu tampi hna cu vailam tahnak kong hi a chim ti lo, hi hi ngaihchiat awk ngai ngai a si. Zeitluk ngaihchia dah a si. Pathian nih an dawt tuk hna, nan caah a tha tukmi timhmi le tuaktan piakmi Pathian nih a ngeih timi vac him hi zeitluk in a sunloi. Hi hi upat awk a tlak tukmi a si. Nan nih cu nan sualnak ngaihthiamnak ding caah vailam tahnak kong thawngtha hi nan zumh i nan i lak lo ah cun ruahchan awk ngei loin a tlaumi nan si timi kha kan chimh hna ahcun Bawipa Jesuh cu an cohlan ve ko lai. Khrihfabu nih vailam tahnak kong kha zei ah a rel lo ahcun cu Khrihfabu cu Pathian nih a cohlang ve lai lo. Hi kong hi kan chim lo ahcun aho nunnak hmanh kan khamh kho in kan thlenter kho hna lai lo.

"Vawlei in hler ka si tikah mi vialte cu ka sinah ka hnuh dih hna lai" (John 12:32), tiah Jesuh nih a ti tikah, Amah kha thangthatnak le biaknak in kan hlawrhmi asiloah upat peknak in a thawngtha kan chimmi khi a chim duhmi a si lo. Vawlei misual mi hna caah Pathian Fapa vailam cung thlai a si lai nak kong kha a chim duh mi a si. Mi nih an thinlung chungah thawngtha biatak kha an i lak i Pathian lei ah an i mer khawhnak hnga thawng tha bia kha kan chim awk a si.

Hi capar ka tialmi a relmi vialte hna nih "*vailam tahnak kong*" chim awkah an nunnak pumpek nak an ngeih khawhnak hnga ka thlacamnak a si. A dawt tukmi a Khrihfabu kha hmailei zongah khuaruahhar in Pathian nih zangfah sehlaw timlam chin lengmang ko seh. Vailam tahnak kong "Khrihfabu ah thanghnak a tlun khawhnak hnga le evangelist pawl nih an chim bik dingmi le cawnpiaknak" ah an hman bik dingmi cu a si. Pathian fale hna hlimhluahnak ding caah le thazang peknak ding caah hi kong long Pathian nih a hmanmi tawh a si.

Bawipa Cu Ka Tuu Khal A Si

The Lord Is My Shepherd

By J. R. Miller (1840 – 1912)

"Bawipa cu ka tuu khal a si, chambau in ka um lai lo" (Salm. 23:1).

Pathian dawtnak le zoh khenhnak kong he pehtlai in Tuukhal timi biafang hi Cathiang nih a duh bikmi a si. Biakam Hlun cauk Salm 33 nak nih hi kong he pehtlai in khuaruahhar tlamtling khun in a tial caah mino le upa dang loin a relmi vialte nih an duhnak a si. Cun Biakam Thar ah, kan zumtu a mifa le hna zeitluk in a dawt hna le a zohkhenh hna timi kong kha a zultu hna sinah a chim tikah a dawtmi zumtu a fale hna cu Amah caah zeitluk in dah an sunloi i, Amah cu tluk in a dawt hna timi langhter nak ding caah, "*Kei cu tuu khal tha ka si,"* (Jn. 10:11) tiah a ti.

Him. Ni chuah lei Tuu khal tu hna cu an zohkhenhmi an Tuu hna he hmunkhat ah an it ti. Thlichia a hran tik zongah Tuu kha an kaltak hna lo, Tuu sinah an um. A sehtu hna ding sahrang hna an rak rat tik zongah an zamtak hna lo, an chanh hna. Cu bantuk in Jesuh Khrih zong a mi a fale hna sinah a um peng ve. A mi a fale hna he a tha tukmi pehtlaihnak a ngei peng. Sifah teminnak an tuar tikah zongah a tuarpi ve hna. Thlichia nih a den hna tikah Amah nih a umpi peng hna.

Tuu Khal nih cun a Tuu hna kha a hngalh hna. Tuu pakat cio kha min a pek cio hna i, an min cio in a auh hna. Cu bantuk Jesuh zong a dawtmi zumtu hna hi pumpak cio in a hngalh hna, pumpak cio an konglam zong kha a hngalh dih hna. Kan that lio bik caan le kan chiatkhat lio bik caan zong a hngalh i, ka din lonak, kan sualnak le vakvai in kan um lio caan zong a hngalh dih. Kan sining te in fiangte in a kan hngalh dih ko nain a kan dawt thiam thiam ko, kan cungah lungdong in a um bal lo.

Tuu Khal cu a tuu hna cungah a lung a nem tuk. Biahrang hrawh le bia chiakha in a chon hna lo, an hmai ah kal riangmanh in lam a hruai hna. Dinh an herh tuk ah an duhning zat te in dinhnak kha a pek hna, an i dinhnak ding caah ramhring pawng le hmunhma remte kha a kawl piak tawn hna. Tuu hna kha lungnem lungsaute in a zohkhenh hna i, a cawi hna a tangah a pom tawn hna. Hi vialte hi Pathian nih a fale zeitluk in dah a dawt hna le a zohkhenh hna timi hmanthlak a si. A tialtum lomi le hoi a lo lomi kha a hlei in a dawt khun hna. A fale cu a dawt hna i, a cawi hna i, a pom tawn hna. An herhmi a um tik paoh ah Khrih nih cun an sia a herh tuk hna i, an herhmi kha chambau loin a pek tawn hna.

Tuu khal nih a Tuu hna nih tihnung thinphannak an ton tikah a kilven hna. Amah khamhnak ding caah Amah nunnak tu kha a pek tawn. Tuu Khal tha nih cun a Tuu hna caah a nunnak kha a pek.

"A kut le a ke hna le a hnak hna cu hliamhma in an khat"

Tuu hna cu Bawipa Jesuh nih himbom te in a chiah peng hna. A zohkhenh peng hna. "*Zungzal nunnak kha ka pek hna," tiah a ti. "Rawhralnak ah an phan bal lai lo, mizeihmanh in ka kut cungin an ka chut kho lai lo,"(Jn.10:28), tiah a ti.* An nih inn ah an dihlak him bawmte in a loipi dih tawn hna. *"Tuu khal pakhat nih a zohkhenhmi tuu run pakhat ah a chia hna."* (Jn.10:16)

"Tuu khal tha cu keimah hi ka si. Tuu khal tha a tuu hna caah a lu hloh kha a sian. … Tuu khal tha cu keimah hi ka si. Pa nih a ka hngalh i keimah nih Pa ka hngalh ve bantuk in ka tuu kha ka hngalh hna i, an nih nih an ka hngalh ve. Cun an ca i ka lu hloh kha ka sian." (Jn.10:11,15)

Khrih He Vailamah Khenhchihnak

Crucified With Christ

By Jessie Penn-Lewis (1861 – 1927)

"…Kei cu Khrih he vailamah khenhchih ka si cang, atu ka nunnak hi keimah ka si ti lo, Khrih tu a sic ang…." (Gal. 2:20).

Hi biafang hi a sullam a thuk taktakmi a si, Kalvari vailam tahnak nih hin minung hi a sinak dihlak he a taktak in luatnak a pek. Pathian bia a sullam hi thukdeuh in kan ruah tikah paoh ah Pathian nih a kan luatternak a thawnnak hi fiang chin chin in kan hngalh khawh.

I have died with Him. "*Keimah*" timi ruahnak thinlung put hi minung a tluknak hrampi a si, cu tikah "keimah" timi kha "*Khrih he vailam ah khenhchih*" a si cang, tiah Paul zong nih a tinak a si.

Pathian bia hi thawnnak le thilti khawhnak ngei loin a sawh sawh a si bal lo timi kha kan hngalh peng awk a si. Vailam tahnak thawngtha bia a thuk in a sang ning le a kuahnak kha kan hngalh khawhnak hnga kan tuaktan kan ruah tikah Amah nih lam a kan hruai, cu tikah a thuk in a sangmi le a kaumi kan herhmi kha a tlinter ve thiam thiam ko. Khrihah a thimi kan si ve nak cu kan sualnak ruangah a si timi a sullam kha a hmasa ah kan hngalh. Cu lawng si loin cu nakin a thuk deuhmi luatnak kan herh timi zong kha a kan hngalhter fawn. Sualnak ah cun a thi cangmi kan sinak kha kan hngalh ko nain taksa duhnak hna a luatcangmi kan si zong kan hngal ko nain chamhbaunak le tlamtlinnak hna kha kan nunnak ah a um thiam thiam ko rih. Kan mah sinak taktak kha kan mah te in kan i hngalh ko rih. Amah rian kan tuannak ah keimah timi ruahnak hna a tang thiam thiam ko rih. Harsatnak kan ton tikah kan mah le kan i zangfah thiam thiam ko rih. Minung mi hna thangthatnak le conglawmhnak hna kan kawl thiam thiam ko rih. Tukforhnak hna kan ton tikah kan mah ruahnak in khuakhannak le ruahnak lawng hna kan i rinh. Hliamkhuainak hna kan ton tikah kan mah le kan mah thiam kan i coh. Cu vialte nak hmanh in a zual deuhmi cu keimah timi thinlung hi a si. Hi vialte ruahnak thinlung put hna a tha lomi lawngte an si.

Keimah timi Luatnak

Hi kong ah hin Pathian Thiang Thlarau nih cun kan luat khawhnak hnga "vailam tahnak thawngtha" kha tharhlam te thawnnak he kan sinah a van ratpi. Hlan lio zumtu hmasa sualnak in a luatnak nunnak duhnung bantuk bak kha kan nunnak a tak in a van tlinter i, sualnak in miluat kan sinak kha a van langhter.

Jesuh Khrih vailam cung i a thih lai, te ah a chimmi bia hna nih khan mi thinlung a khawih, *"Mizei hmanh zulh a ka duhmi nih cun amah le amah kha i hlaw seh,…"*(Mark 8:34) tiah a ti. A lengah a langmi ziaza hna le sualpalhnak hna kha hlaw hna seh, tiah a ti duhnak a si lo. Minung hi a lengah a langmi a ziaza hna nakin a chung lei ziaza tu kha a thuk deuh. Cu cu minung a si nak a muru cu a si. Mah kha chunglei ziaza tu kha hlawt ding ah a chim duhmi cu a si.

Nangmah le nangmah van i hlaw ve law, Khrih he vailam tahnak ah khenhchih na si le si lo kha, van i chek ve tuah. Cu tikah Jesuh Khrih nih cun na nunnak ah a rannak in rian a van tuan ko lai. Zeizong vialte kha Amah duhnak bantuk in a van tuah dih ko lai.

Jesuh Zohnak

"Jesuh Zohnak" timi a sullam cu kan thlarau nunnak mi luat kan sinak kha kan hngalh khawhnak ding caah a si. Israel miphun hna these ramcam i an um lio dar rul an rak zoh banuk in Khrih vailam cung i a um lio kha kan zoh tinak a si. Kan khamhnak ding caah Kalvari vailam tahnak kha kan zoh tikah zungzal nun kan hmuh, khamh kan si. Vailam tahnak Khrih he khenhchih kan si kha zoh tikah, zumhnak in Amah thihnak he cun pehtlaihnak kan ngei, sualnak ah cun a thimi kan si

nak kha kan i hngal, cu tikah lenglang sualnak hna kha kan hlawt khawh hna. Sualnak nih a kan uk tinak hnga lo kan tei khawh ve cang. Thiang Thlarau nih cun miluat kan si nak kha a takin a langhter awkah kan zumhnak kha tazaih a khenh chih.

"*Khrih he vailam ah khenhchih*" nak thawngin Khrih vailam tahnak cu keimah ta a si cang. Vailam i an tah lio, thir in an khenhchih lio ah khan kei zong khenhchih ka si ve. A vailam tahnak cu kei zong ka hrawm ve, "Keimah tinak a um ti lo," timi kha ka hngalh. Keimah timi kha a um ti lo caah "Keimah te in a dangte in ka nung" kho ti lo. Keimah tinak cu Khrih ah phum a si cang. Ka chungah a nungmi cu Khrih tu kha a sic ang. Ka chungah rian a tuan cang, amah kha ka chungah a colcang cang. Amah nih a duhmi a kha a tuah cang.

Kah chungah a ummi Khrih!

Hi vailam tahnak i a dih donghnak taktak cu a si. Kan nih cu KHrih he khenhchih kan si cang caah zumhnak in kan chungah a nung cang. *"Khrih cu ka chungah a nung"* tiah Paul nih a timi kan mah nunnak zongah a si ve awk a si. "*Khrih he vailam tahnak ah khenhchih ka si ve cang",* a tak in kan ti ve awk a si. Khrih he khenhchih kan si nak kha zapi hmuh ah kan langhter awk a si. Ni fatin kan nunnak ah Khrih he khenhchih kan sinak Kalvari vailam tahnak tung kha kan put awk a si.

Hi hi a tak in kan i nunpi khawhnak hnga a harmi a si lo. Zumtu hna nih cun kan mah nunnak kha Khrih nunnak tu kha kan langhter deuh awk a si. Amah riantuan ding in nawl peknak zong hi Khrih cu kan caah fimnak le thawnnak a si caang caah a har awk a si lo. Kan chungah a nungmi Khrih kha kan i bochan awk a si ko. Kan thawnnak cu kan chungah a nungmi Khrih a si. Amah nih a kan pekmi thawnnak in a rian kan tuan awk a si ko. Kan chungah a nungmi Khrih le Thiang Thlarau nih kan nunnak ah rian an tuan hmasa awk a si. Pathian thawnnak kha Paul nunnak ah a tak in ai phuang i lunglawmhnak he a khat. "a thlithup te in cawnpiak ka si…Amah thawngin zeizong vialte ka tuah khawh" (Filip. 4:12-13), tiah a ti khawhnak a si. Cu tikah teitu a si nak kha hi ti hin a langhter. "Kei ka caah cun nunnak cu Khrih a si ko" (1:21), a lianngan tukmi lunglawmhnak cu; "Khrih nih keimah hmang in a tuahmi lawng cu ka chim ko lai" (Rom. 15:19), a sawhsawh tein tette a khan mi cu; "Khrih thawnnak le thazang ka chung i rian a tuanmi vialte kha hmang in" (Kol. 1:29), ni fatin a thazaang cu a chungah a nungmi Khrih thawnnak kha a si ko.

Zeitluk in a liannganmi nunnak dah a si! Pathian Fapa kan zumhnak thawngin kan hmuhmi a thukin a sangmi nunnak bia thlithup kan kan hngalh tikah Hnangam tuk a si, lunglawmh awk tuk a si.

Luatnak cu keimah ta a si– keimah timi ruahnak thinlung put kha a um awk hrimhrim a si ti lo, mahzawn ruahnak le mah le mah dawtnak hna zong a um awk a si ti, Khrih dawtnak kha ni fatin ka nunnak a taktak in kan langhter a si. Khrih cu kan chungah a um timi kha kan hngalh awk a si. Atu ka nunnak hi keimah ka si ti lo, Khrih sinin a rami nunnak in a nungmi ka si, Khrih cu ka thinlung chungah a nung timi kan hngalh tikah "… *cu caah a nungmi cu keimah kha ka si ti lo, ka chung i a ummi Khrih tu hi a si deuh, Atu ka nunmi nun ning hi a ka daw i ka ca i a nunnak a pemi Pathian Fapa zumhnak thawngin ka nung."* (Gal. 2:20).

"Keimah" timi cu Khrih he vailam tahnak khenhchih a si nak cu zeitindah kan langhter khawh lai. Pathian Fapa nih a kan dawtnak kha vailam tahnak ah fiang tuk in a langhter cang, kan thinlung le kan ruahnak hna zong kha a dawtnak in a khahter cang caah Keimah timi ruahnak thinlung put cu a tlau cang awk a si.

"Ka caah Amah nunnak kha a pek" timi ruahnak nih kan nun kha a iap tikah Kalvari vailam tahnak a sullam kha fiang chin chin in hngalh khawh a si. Vailam ah an khenhchih i an hlawtmi kong kan ruah tikah kan thinlung a kan khawih, lawmhnak nganpi zong a kan pek, a dawtnak le azaangfahnak kha thuk chinchin in a kan hngalhter, kan zumhnak zong a thawnter. Hi tluk in a thuk in a thuk a sangmi a dawtnak Kalvari vailam tahnak i a langhtermi kan hngalh tikah ni fatin kan nunnak ca hmanhah hnga lungdaihnak a kan pek, amah kha thinlung dihlak dawtnak le bochannak kan ngeih chin chin.

Zumhnak Lamthluan

The Way Of Faith

By Jessie Penn-Lewis (1861 – 1927)

"Cucaah kan zumhnak le Pathian Fapa kan hngalhnak i pakhat kan si nak ah khan kan i fon dih lai; nu tling pa tling kan si lai i Khrih tlinnak a san ning taktak zong kha kan phan ve lai." (Efesa. 4:13).

Jesuh Khrih vailam tahnak kha zoh ti loin cu kan nunnak ah Thiang Thlarau riantuannak kha kan ngol loin kan i bochan ti lo tikah amah nih kan nunnak ah rian a tuan ve ti lo pin ah thawnnak zong kan ngei kho ti lo, a thihnak thawnnak hmual kha kan nunnak ah a lang kho ti lo. Zumhnak lamthluan i kan tuah hnga dingmi cu mah cu a si, cu hnu lawng lawngah Khrih a si nak cu kan chungah tling te in a um i, zumtu hna cu a tlamtlingmi Khrih sinak in an thangcho tawn.

A sungloimi Khrih thisen in tlanhmi hawi dawt hna, "vailam tahnak thawngtha bia" kha Pathian thawnnak in na sinah a rak phak ahcun Khrih he hmunkhat ah vailam tahnak khenhchihnak kha na lung a tlin ahcun nang cu Bawipa he thihnak in a thothan taktakmi na si kha fiangte in hngal ve ko. Ni fatin na nunnak ah vailam tahnak lei ah na thinlung kha chia law, Pathian cu thangthat ko, Amah cu na caah a thimi a si.

1) A rannak in, tlai ti lo in, vailam tahnak le Pathian lei ah khan zumhnak pumpeknak tuah ko, na minung hlun sinak vialte hna kha pakhat hmanh tang loin amah ah cun ap dih ko hna, chiatserhnak dirhmun in Khrihnak nih an khamhnak kong ah Thiang Thlarau cu an hngalh pitu tette si ko seh, Pathian nih na nunnak ah an hmuhsak mi thil thalo hna kha a rannak in hlawt khawhnak zuam hna law, cu cu na thlarau nunnak caah na tuah hnga dingmi a si. Cu tikah Amah ceunak cu na cungah a tlung lai. Cu tikah na zumhnak lamthluan kha fiangte in na hmuh khawh hna lai, Pathian ceunak zulh in na kal tikah na duh tukmi hna hmanh kha a rawkral zau dingmi an si kha na hngalh khawh lai.

2) Zumh awktlak Pathian a si nak kha zumhnak in nang mah te lawng um law, tuaktan law, Thiang Thlarau nih Jesuh kongah bia an ruah sehlaw, Amah thawnnak ah khan na sinak dihlak hna kha hngat hna law, na tuah hnga dingmi rian hna kha tuah khawhnak i zuam law, amah duhnak kha tlinter awkah ka nunnak ah Pathian nih rian a tuan ve ko, tiah zum ve ko. Bawipa he hmun khat te ah nun khawhnak i zuam ko, Amah kha bochan ko, lamding le lamhmanah Amah kut in a ka hruai lai, tiah zum ko. Nangmah le nangmah kha fahnak i pe hlah, a dawtnak ah khan um peng ko, Amah zohkhenhnak ah khan na sinak dihlak kha ap ko hna.

3) Thihnak in a thothanmi Khrih he zumhnak in kal ti ko, tukforhnak hna kha zumhnak in tei khawhnak i zuam ko hna. Amah bia le hla hna cu na thinlung chung tampi in um ko hna seh. Na nun can ziaza kha Amah nih in cawnpiak ko seh. Na thinlung dihlak kha Amah sinah bung dih ko hna. Cu tikah Amah duhnak hna kha Amah thengte nih ni fatin na nunnak ah an hmuhsak lengmang ko lai.

4) Zumhnak in fekte in dir ko. Na lung puam hlah seh, Pathian kha tih ko. Bawipa kha na thinlung dihlak in nai bochan ah cun a velngeihnak nih ni fatin na nunnak ah an tuam lai. Nangmah cu thawnnak a ngeimi na si lo, Amah thawnnak tu kha zumh ngamnak in i lak ko. Nangmah kha seh awkah an bawh pengtu na ral pa a um, amah kha caan pe hrimhrim hlah. Na nunnak dihlak kha Bawipa chungah thup dih ko hna. Amah nih cun ngol loin Pathian sinah an nawl piak peng ko. Amah ceunak chungah na um ahcun na kalnak lamthluan vialte kha a ceu dih lai. *"Pathian duhnak a tuahmi"* (John 3:21) na si le si kha a langhter lai.– Jesuh thisen nih cun na sualpalhnak vialte hna kha an thianh piak dih lai. Cu tikah Amah he cun lunglawm thanuam te in a thami hawikawmhnak nan ngei kho lai.

"Bia a kan kamhtu Pathian cu zumh awktlak a si bantuk in kan i ruahchanmi cu fekte in i tlaih peng ko u si." (Heb. 10:23). *"Zumh awktlak loin kan um hmanhah amah cu zumh awktlak a si ko. Zeicatiah amah le amah cu aa hleng kho lo."* (2 Tim. 2:13)

Kawlramah Missionary Rian A Rak Tuanmi

Adoniram le Ann Judson Tuanbia Tawi (Dal-2)nak

Adoniram And Ann Judson (Part 2)

Missionaries to Burma

By T. W. Engstrom

Ahmasa bik meeting kha 1811 kum ah an rak ngeih hnu kum hnih hnu ah American Board of Missions nih kawlram ah dirh ve awkah hnatlaknak an rak ngei. Hi rian pehzulh te in tuannak ding caah Adoniram Judson cu an rak thim. Hi bantuk in rian a khenh hnu can tlawmpal ah Mr.Judson nih cun Ann Hasseltine kha thit awkah biachahnak a rak tuah. A rauhhlan ah ka nupi na si lai i, inn siseh, hawikawm siseh na ngei kho ti lai lo. Lunglengnak, ngaihchiatnak le thihnak tiang hmanh kha na tong kho men, tiah fiangte in a rak chimh bal. An nunnak ah harsat fakpi le sungh le zatlaknak hna, kan tongte lai, tiah a rak chimh.

Ann Hasseltine nih cun Adoniram nih thit awkah a rak chimhmi cu a cohlan lawng si loin Pathian auhnak hrimhrim zong kha a rak cohlan a si i, a rauhhlan ah missionary rian a rak tuan hmasa bikmi nun a rak si. An konglam cu harsatnak, khualtlawnnak, intuarnak hna in kan Bawipa zangfah velngeihnak kha rak chim phuan a si. Ann cu missionary riantuan awkah ram hlapi ah a kal lai, timi kha a hawi le nih an theih tikah a si khawhnak chungin an rak thlohl. Thate in i tuak hmasa, tiah an rak ti. A si nain Pathian nih a auhmi le a fialmi kha a nunnak tiang pek i tuan awkah a fekmi biachahnak a rak tuah. Missionary riantuan awkah a tha a rak tho tak tak. Kawlram ah missionary riantuan awkah biachahnak a tuahmi kong he pehtlai in Mrs.Judson nih mah ti hin ca a rak tial. “Minung pakhat nunnak khamh khawhnak ding caah hin kan nunnak dihlak zong pek a hau men ko lai. Khua theih lo ram hlapi ah a ummi hna zum lotu hna sinah ceunak kha phurh awkah ka duh lawng si loin hi rian hi tuan awkah lungthawhnak nganpi ka ngei” tiah a rak ti.

1812 February thla cu Adoniram Judson caah cun philh khawh lo dingmi thil pakhat a rak si. Ni thumnak nih ah a nu le a pa kha damte in thlahnak kut a tlaih tak hna, a ni nganak nih Ann Hasseltine kha a thit, ni ruk nak nih ordan an pek hna, ni hlei riatnak nih an nu pa missionary rian tuan awk ah tilawng in India an rak kal. A mgei ka mite nu pa hna cu tilawng in Boston in India ah an rak kal. Adoniram cu a naupa Elnathan nih missionary pahnih cu tilawng in a rak zulh ve h na. Hlan ah cun Elnathan nih a nunnak hi Khrih sinah a rak pe bal lo. An i thawh lai tiang ah hin Elnathan cu Adoniram nih Jesuh Khrih kha Bawi le khamtu i cohlan awkah ngol loin a cawnpiak peng. Tinbaw in an i thawh lait e lawngah Elnathan nih a nunnak dihlak cu Pathian sinah a pek dih.

India ah an tang hmas

Tilawng cungah thla pa thla li khengte an rauh hnu ah Calcutta khua cu June 18,1812 ah an rak phan. Tihzah upat awktlak missionary rian a rak tuanmi William Carey fapa Felix Carey nih a rak don hna. India ramah missionary riantuan cu a rak foi bak lo timi kha Judson te nu pa nih cun an hngalh colh. Zeicatiah the East India Company nih India ram thawngtha bia chimnak rian kha kha fakpi in heh tiah an rak doh caah zong a si ve. An phak hnu nih ni hra hnu ah Adoniram te nu pa cu an ramah kir than awkah order a rak chuak. Adoniram te nu pa cu America nan kir than lai, tiah an rak ti hna. Adoniram le Ann nih cu hi India ram ah amah riantuan awkah Pathian nih a kan auh caah a kan phakter mi a si, tiah an i ruah ve. Ni fatin Pathian duhnak zeidah a si hnga tiah thlacam lawng an rak rian. Pathian nih khuaruahhar in rian a tuan i, France tikulh ah dor khawhnak nak an rak hmuh, cu ka ah cun caan tlawmpal Baptist Mission nih inn an rak ciami ah an rak um.

A rauhhlan caan tlawmpal ah American Board of Missions ah

Mr. Judson a riantuanpi hawi Mr.Luther Rice cu Baptist Khrih-fabu hna ramdangah missionary riantuannak an lung a thawh khawhnak hnga va chim awkah America ah a va kir. Amah a va kal ruangah Baptist General Convention kha a van dirh i, Mr.Judson te nupa kha amah nih thlahmi missionary si awkah an van thim colh hna. Pathian nih inn khar nganpi a van hon piak hna i, an harsatnak tampi cu a van i deuh ngaih cang.

A Donghnak ah Kawlram

Judson te nupa nih cun Rangoon ah hin um u sih law, Pathian rian hi tuan u si, ti an rak duh ngai, asinain thlanglei Kawlram cu missionary riantuannak ding caah a hmin rih lo tiah, mi tampi nih an rak ti hna. A si nain missionary pa hnih hna cu 1813 thal lio ah tinbaw in Rangoon an rak phan, Yangon Tiva kam ah tinbaw in an rak phan. Kawlram ai dawhnak nih cun an mit a lak ngai hna. Kawlram vawlei cung lei a tanglei thil hna in a rummi ram tha a rak si. Kawl miphun hna nih cu lo an rak thlo i facang le thildang a phun p h un an rak cin hna. Thinkung le tlor kung a phun an rak um hna. Cun vawlei tang thil chuak lung mansung, ngun le sui le thir hna an rak chuak.

Judson te nu pa kawlram an rak phak ah hin kawl miphun lakah Khrihfa pakhat te hmanh an rak um rih lo. Jesuh Khrih khamhnak kha a cohlangmi mi zeihmanh an rak um rih lo. Cu tikah zeidang vialte hlan ah an holh hi ahmasa bik in kan cawn i kan thiam a herh bik ko, Judson te nupa nih cun an rak ruah. An holh hi a si khawhnak chung in kan i zuam i, kan cawn a hau ko, tiah an rak ti. Judson nih cun kawl pa khat kha an holh cawn awkah ai hlan a rauh hlan ah an nu pa in kawl holh cu an chim khawh pah len cang. Adoniram le Ann cu holh phundang a thiam kho ngaimi an rak si ve. A rauh hlanah Jesuh Khrih kong cu kawl miphun sinah an rak chim khawh leng cang.

Caan a hong kal lengmang i thla tlawmpal ah cun missionary hna nu pa cu Kawlmi phun nih an rak rak ngamhtlak hna i, an rak bochan ngam cang hna. Rili ral lamhlapi a rak rami vun rang miphun hna nih a tha deuhmi biaknak kong an rak chimh cawnpiakmi hna cu an rak ngaih piak hna. A si nain kum tam nawn hnu lawngah Kawl miphun hna nih cu Jesuh Khrih cu Bawi le khamhtu ah an rak cohlan khawh. Kawl miphun hna nih cun Judson te nu pa nih an chimhmi hna thawngtha cu thate in an rak ngaih piak ko hna nain an rak cohlan piak kho taktak hna lo. “Kan caah cun kan biaknak hi a tha bik ko, na biaknak zong kha nangmah caah cun a tha ve ko,” tiah an rak ti hna. Hi hna nupa nih dawtnak thinlung put he thawngtha an rak chimh hna cu an caah a rak fawi hrimhrim lo. Kawl miphun cu an thinlung a rak hak taktak caah kum khat hnu kum khat a theipar hmu kho loin an can cu a rak liam tawn. Ahohmanh an rak i thleng kho lo tikah an caah cun thachia ngai ngai a rak si. A si nain kan nih cu thlaici tuh tu lawng kan si ko, a kheuhter tu le a nunter tu a thei a tlaite tu cu Pathian a si ko, timi kha an lung a rak fiang. Thlaici tuhnak ding caah zumh nak le intuar khawhnak he ngol lo te in kan tuan a hau ko, timi kha an rak hngalh.

Hneksaknak le Pathian Thluachuahnak hna.

Kawlram ah thla sarih an um i, cawnnak an ngeih hnu ah Mrs.Judson cu a ngandamnak a rak that lo caah India ram Madras ah i thlawp awkah a rak kal. Cu ka ah cun thla thum hrawng a rak um, a ngandamnak cu a rak tha deuh ngai ngai. Judson te nu pa cu harsatnak le hneksak a phun phun an rak tong. Ngaihchiatnak nih pakhat hnu pakhat a tlak buat hna. 1816, May thla ah an fapa hmasa bik, thlariat lawng a si rihmi nih a rak thih tak hna. Cun November 1817, Mr. Judson zong zawtnak nih a rak phak ve i, Rangoon in Tinbaw ai cit in an ram lei ah a rak kal ve. Thla ruk khengte a var au ve, a si nain a nupi he voi khat hmanh an rak i chawn kho lo. Hi caan lio ah hin zeidah a cang ti hngal loin amah te lawngin cu harsatnak cu a rak tuar peng ko.

Kum thum khengte din loin Pathian rian cu an rak tuan len ko nain a theihpar pakhat hmanh an rak hmu lo. Judson te nupa sinah cun Mr.Hough te nu pa zong an rak tuah ve. Hough nih cauk namnak seh, kawl ca zong tial khawhmi seh, William Carey nih laksawng ah a rak pekmi hna a

van phurh. Cu can lio ah cun Kawl mi phun cheu khat nih ca rel an rak thiam cang. Cu caah Mr.Judson cauk lei kap in thawngtha bia chimnak zong hi tuah u si law a tha lai, tiah biachahnak a tuah. Hi bantuk in a ruahnak hi cauk namnak set a ngeitu lei kap zong nih an lawmhpi tu ve. Cun a hawipa Hough zong kha cauk namnak lei a thiammi a rak si ve fawn. Cu tikah hi missionary pa hnih hna nih cun Pathian Bia kha cauk fate te in an nam hna tam tak tak in an rak phawt hna. Ahmasa bik ah an rak chuahmi cauk fate min cu "Khrihfa biaknak Cawnpiaknak" timi a rak si. A rauhhlan caan tlawmpal ah Mathai thawngtha kha Mr.Judson nih Kawl holh in a leh i an rak chuah.

Adoniram le Ann Judson nih kawlram an phaknak in kumpi kum sarih hnu ah Khrihfa phung ningte in tipil in nak cu June 17,1819 lawngah Khrihfa a lut hmasa bikmi cu Mr.Judson nih a rak pek. Cun zarhkhat hnu ah Mr.Judson mah ti hin a cauk chungah a rak tial. "Kawlpa ai thlengmi pa he ka voi khatnak bik Bawipa zanriah ei awkah lung lawm thanuam te in cabuai cung ah ka thu kho ve. Hi caan tha caan sungloi hi kum tampi chung ka rak hngahhlangmi can a si, Bawipa Zanriah cu mi phun holh phun hnih kan hmang," tiah a rak ti.